

Verksamhetsplan med budget 2021 - 2023

Sörmlands museum
2021

Innehållsförteckning

Inledning	3
Uppdrag	3
Organisation	3
Förändringar under planperioden	4
Perspektiv	5
Medborgarperspektivet.....	5
Politikens mål: Region Sörmland har en god, jämlik folkhälsa i syfte att bli Sveriges friskaste län	5
Politikens mål: Region Sörmland är en livskraftig och levande region.....	7
Verksamhetsperspektivet.....	10
Politikens mål: Region Sörmland har kulturverksamhet som bidrar till individens utveckling och ett hållbart demokratiskt samhälle; utbildning och folkbildning som bidrar till att utveckla demokrati, kultur, kunskaper och bildning; och friluftsverksamhet med god tillgänglighet till natur- och kulturmiljöer för alla	10
Politikens mål: Region Sörmland tar tillvara digitaliseringens möjligheter	17
Politikens mål: Region Sörmland präglas av jämlikhet och jämställdhet, icke-diskriminering, normmedvetenhet och inkludering	18
Politikens mål: Region Sörmland har en hållbar produktion och konsumtion	19
Politikens mål: Kultur & Utbildnings verksamheter har en effektiv och väl planerad verksamhet	20
Resursperspektivet.....	21
Politikens mål: Region Sörmland är en attraktiv arbetsgivare.....	21
Politikens mål: Region Sörmland har en stark ekonomi i balans	22

Bilagor

Bilaga 1: Investeringar 2021-2023, Sörmlands museum

Bilaga 2: Resultaräkning 2021 Sörmlands museum

Inledning

Uppdrag

Inledning

Sörmlands museum är ett regionalt museum – ett länsmuseum - för hela Sörmland. Museets primära verksamhetsområden är kulturhistoria, kulturmiljöer, slöjd samt bild och form. Verksamheten rymmer allt från utställningar inne, ute och på webben, pedagogiska program för skolor och allmänhet, kurser, work-shops och rådgivning till insamling, dokumentation och öppna samlingar.

Sörmlands museum har Region Sörmland som huvudman och ingår, som en av sex självständiga och samarbetande enheter, i verksamhetsområdet Kultur & Utbildning Sörmland inom regionen. Museet styrs politiskt genom Nämnden för Kultur, utbildning och friluftsverksamhet, Region Sörmland. Sörmlands museums fasta lokaler för utställningar, Berättande magasin, pedagogiska verkstäder, restaurang, butik, kontor och produktionslokaler finns i Nyköping.

Verksamheten finansieras genom anslag från huvudmannen, uppdrags- och projektmedel, årligt bidrag från Nyköpings kommun samt bidrag från staten via Kultursamverkansmodellen. När det gäller de enligt denna modell definierade kulturområdena är Sörmlands museum verksamt inom kulturområdena Regional museiverksamhet, Hemslöjdsfrämjande verksamhet (med konsulenter) samt regional verksamhet inom Bild och form (med konsulent) men har också ett stort engagemang inom arkivområdet. De olika områdena är väl integrerade med varandra och utgör en sammansvetsad helhet.

Sörmlands museums vision

Att vidga vyer och väcka engagemang. Museets verksamhet ska bidra till att människor påverkar samhället och sin livssituation.

Kännetecken

Museet sätter alltid människan i centrum. Det innebär att människan, människors historia, liv och skapande alltid är det essentiella i museets berättande. De som lever här och nu, de som funnits tidigare och de som kommer. Sörmlands museum bjuder in till delaktighet, rymmer många perspektiv och röster, nutida och historiska och bidrar till mångfald.

Museet finns mitt i samhället. Museet ger perspektiv på samtid och framtid, på gårdagens, dagens och morgondagens samhälle och på ämnen som angår, intresserar eller vänder sig till många olika människor.

Sörmlands museum ska finnas på olika platser och i olika sammanhang, på många olika arenor, runt om i hela Sörmland och på webben.

Organisation

Sörmlands museums organisation består av:

- museiledning med museichef (länsmuseumchefen).
- fem enheter med enhetschefer

Varje enhet har ansvar för ett visst arbetsområde med mål, budget, personal och projekt. Verksamheten är i stor utsträckning projektbaserad. Projekten involverar oftast medarbetare

från flera olika enheter.

Ledningsgruppen utgörs av länsmuseumchefen och enhetscheferna. Gruppen är inte formellt beslutande utan enbart rådgivande till museumchef och till enhetschefer. Inom enheten Kulturmiljöer, slöjd och bild och form finns också två konsulenter för hemslöjd och en konsulent för bild och form som alla har särskilda näringspolitiska uppdrag att stödja dessa områden som näringar, främja yrkesverksamhet inom områdena och stödja de professionella utövarna.

Ny organisation

Förändringar under planperioden

Under 2020 genomfördes en översyn av museets organisation i syfte att utveckla arbetsprocesser och förtydliga bland annat ansvarsfördelning och beslutsordning. 1 januari gäller den nya organisationen. Under året kommer en första utvärdering att genomföras.

Perspektiv

Medborgarperspektivet

Politikens mål: Region Sörmland har en god, jämlik folkhälsa i syfte att bli Sveriges friskaste län

Sörmland ska vara Sveriges friskaste län sett till den självupplevda hälsan. Utgångspunkten är att regionen ska medverka till att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa.

Verksamhetens mål: Kulturverksamheten bidrar till ett hållbart samhälle och individens utveckling genom möjlighet till skapande och deltagande i samhällslivet

Verksamhetens planeringskommentar

För **Sörmlands museum** innebär åtagandet att hela länets invånare och besökare har möjlighet att ta del av och delta i olika kulturupplevelser på olika platser i länet. Att alla delar av den sörmländska historien är tillgänglig på olika sätt utifrån olika behov och förutsättningar. Kulturupplevelserna ska ge utrymme för individens eget skapande, för lärande samt för möten med andra människor.

Indikator	Målvärde
Antal besökare till museets totala verksamhet	150 000 st
Antal deltagare i visningar av berättande magasin	500 st

Handlingsplan

En bred och varierad utställningsverksamhet i hela Sörmland

Beskrivning

Sörmland har en heterogen befolkning vilket innebär en stor variation av behov och intresse för lärande inom olika områden och teman. Därför är museets utställningsverksamhet bred och variationsrik, lyfter många olika teman och ämnen, stora och små frågor med utgångspunkt från kulturhistoria, slöjd och hantverk samt bild och form. Under 2021 producerar museet utställningar och vandringsutställningar med bland annat följande teman: mode, hållbar utveckling och återbruk, street-art, ljudkonst, flykt och migration, kärlek, mathantverk, byggnadsvård och byggnadshistoria, textil, motorcyklar och bussens historia. Genom Utställningstorget erbjuder museet också en öppen arena för skolor, föreningar, enskilda konstnärer, att ställa ut sina verk med stöd av museets utställningsproducenter. I den ordinarie verksamheten ingår också minnesutställningar som gratis erbjuds bl a äldreboenden i hela länet.

För att nå ut till invånare på olika platser i länet - och i vissa fall i andra län - planerar museet följande vandringsutställningar under 2021:

Vad händer om ingen längre kan? Om tryggheten av immateriellt kulturarv.

Fyll skafferiet!

Hållbart hemma kommer visas i i länet och på Västmanlands läns museum under året.

Tack för din ansökan!

Älskade korg! kommer att vandra utanför länet under 2021.

Handlingsplan

Berättande magasin

Beskrivning

Samlingarna har en central roll i museets berättande verksamhet då de rymmer berättelser om och av människor som lever eller har levt i Sörmland.

I de så kallade Berättande magasinerna har museet satt samman föremål, fotografier och arkivhandlingar för att gestalta den sörmländska historien och på ett mera pedagogiskt sätt berätta om dessa människor, deras livsöden och villkor, deras livsmiljöer och samtid. Här visar vi mångfacetterade berättelser från människor från olika tider, platser, sociala klasser och etniska tillhörigheter.

Magasinen är placerade mitt bland de publika rummen, bakom uppglasade väggar, för att vara synliga för så många besökare som möjligt. Besökare kan bokstavligen talat kliva in i historien genom att följa med på gratis visningar, två gånger per dag. Utanför magasinerna finns digitala stationer där besökare kan botanisera bland berättelserna på egen hand och fördjupa sig inom olika områden. Målet med Berättande magasin är att skapa förutsättningar för att många människor ska kunna ta del av och använda samlingarna på olika sätt och inspirera till att själv bidra till samlingarna.

Kurser, program och aktiviteter för lärande och eget skapande

Beskrivning

I museets ordinarie verksamhet ingår att planera, genomföra och utvärdera program och kurser i museihuset och på platser runt om i länet. I museihuset utgör verkstäderna: trä-, textil-, och skaparverkstaden, centrala delar för skapande och lärande. Sommartid flyttar en del av verksamheten utomhus till Museiparken. Museets kurser, skolprogram och aktiviteter, för eget skapande samt Textil- och Täljakademier genomförs också på andra platser i länet för att så många som möjligt ska få möjlighet att delta. Olika projekt genomförs olika år. Under 2021 genomförs projektet "Mera slöjd i länet", en satsning på att nå ut med slöjdprogram för olika målgrupper på många platser i länet.

Tillgängliga samlingar utöver Berättande magasin

Beskrivning

Studierum och bibliotek

I Studierummet har besökarna möjlighet att studera Sörmlands museums och Nyköpings kommuns samlingar som utgörs av arkiv, fotografier, litteratur och föremål. Här finns ett stort utbud av olika berättelser om människor från olika tider och olika samhällsklasser, om större och mindre gårdar runt om och ärendehandlingar inom kulturmiljövård, byggnadsvård och arkeologi, inventeringar, kartor och ritningar. Det finns även material om både stora och små föreningar, organisationer och företag runt om i Sörmland. Litteraturen i biblioteket omfattar historia, etnologi, sociologi, arkeologi och regional/lokal historia.

Sofie och Utforska

I databasen Sofie registreras föremål och fotografier löpande. Databasen finns även tillgänglig online för allmänheten för att kunna utforska och använda museets samlingar. Ytterligare en onlinefunktion på museets hemsida är sidan "Utforska" där man kan ta del av berättelser och fotografier ur samlingarna, lära mer om kulturmiljö eller hemslöjd och hitta extramaterial från utställningar.

Instagram och digitala visningar

På museets Instagram sida läggs dagligen upp nya fotografier ur samlingarna som bäddas in i historisk kontext. Museet producerar och publicerar filmer och berättelser regelbundet i sociala media och på hemsidan.

Kommundialog

Beskrivning

Under 2020 inledde museet genom länsmuseumchefen en dialog med samtliga kommuner i länet för att

---

Handlingsplan

---

identifiera behov och skapa förutsättningar för en bättre samverkan kring det kulturella, framför allt museala, utbudet som erbjuds invånare och besökare inom respektive kommun. Under 2021 fortsätter denna dialog med målet att landa i ett antal gemensamma utvecklingsinsatser.

Politikens mål: Region Sörmland är en livskraftig och levande region

Regionens verksamheter arbetar för att skapa hållbar tillväxt så att fler människor får arbete och utbildning och väljer att bo i Sörmland.

Verksamhetens mål: Verksamheten bidrar till en attraktiv livsmiljö med god och jämlik tillgång till kultur, utbildning och friluftsliv

Verksamhetens planeringskommentar

För **Sörmlands museum** innebär åtagandet att bidra till ett rikt kulturliv i alla Sörmlands kommuner, att stödja bild och form och slöjden som näringar, främja yrkesverksamhet inom dessa områden och stödja de professionella utövarna i länet. Vidare att bedriva en aktiv kulturmiljövård i hela Sörmland.

Handlingsplan

Projekt Historien i Sörmland

Beskrivning

Verksamheten "Historien i Sörmland" med utomhusutställningar på 13 platser i länet i 8 kommuner är en central del av museets arbete kring levande och använda kulturmiljöer. Sveriges och Sörmlands historia berättas utifrån olika teman och med lokala exempel. Varje ort har sitt tema, sin del av historien. Allt innehåll finns också tillgängligt på webben. Under 2021 ligger fokus på att planera för ett projekt i Eskilstuna, den enda kommun som ännu inte har HiS-skyltar. Under året kommer Historien i Sörmland uppdateras på hemsidan och görs mobilkompatibel. Ytterligare tillgänglighetsanpassning kommer att genomföras; översättning av befintliga skyltar, nås via QR-kod och smartphone, eventuellt också inlästa texter. Även satsning på digitalt skolmaterial i form av lärarhandledningar, artiklar för skola, filmer mm.

Utveckling av besöksmål i Sörmland

Beskrivning

Med utställningar och programverksamhet på Nynäs, i samarbete med Sörmlands naturbruk, bidrar museet till att höja platsens attraktionskraft och tillgängliggöra kultur. Under 2021 visas tre utställningar på Nynäs: Älskas...ätas 2.0 som också utvecklas till innehåll och form, Hållbara hus samt Fyll skafferiet!. I Eskilstuna kommun planeras ett projekt för Historien i Sörmland. I Vingåker kommer HiS-skyltarna att uppdateras. På Museet Malmahed i Flens kommun står utställningen Livet på heden under sommaren. Historien i Sörmland visas utomhus på 13 platser i åtta kommuner. Ljudkonstfestivalen Sound of Sörmland genomförs i Katrineholm. Flera vandringsutställningar kommer att produceras och turnera i länet.

Besöksmålet Sörmlands museum i Nyköping

Beskrivning

Sörmlands museums hus i Nyköping är ett viktigt besöksmål och utvecklas vidare med utställningar, programverksamhet, pedagogiska verkstäder, Berättande magasin med mera. Museiparken har under framför allt sommartid utvecklats till en plats dit människor kommer för att spela, leka och vara tillsammans. Under 2021 planerar museet för en julmarknad.

Handlingsplan

I den totala besöksupplevelsen på ett museum utgör restaurang och butik viktiga delar. Butikens sortiment har sitt ursprung i museets samlingar och det sörmländska kulturarvet. Utbudet utvidgas med produkter kopplade till våra samlingar och utställningar. Under 2021 kommer sortimentet att utvecklas med produkter kopplade till bl a Katja of Sweden, Motorcykelminnen, Mander, Stora historiepriset 2021. Under 2020 och 2021 året driver museet ett forskningsprojekt kring en av de mest populära produkterna, Hertig Karls glas. Se mer om detta projekt under handlingsplan för Fakta, forskning och kunskap som stödjer åtagandet "Kulturverksamheten innefattar mångsidiga kulturarv och mångfald samt arbetar utifrån olika perspektiv".

Museet strävar efter att vara en mötesplats för invånare och besökare, grupper och organisationer i regionen. Museet kommer därför att fortsätta utveckla dessa verksamheter och paketera erbjudanden för besökare, konferensgäster, bokade grupper med flera.

Tre utställningar och en varierad programverksamhet i Kungstornet på Nyköpingshus bidrar till att platsen är ett av de mest kända turistmålen i Nyköping. Framför allt under sommarsäsongen besöks utställningarna av både svenska och utländska turister. Produkter om det historiska Nyköping finns också i butikens sortiment. Kopplingen till Kungstornet på Nyköpingshus kommer att göras tydligare så att museihuset och Kungstornet kan stötta varandra som två besöksmål på nära avstånd till varandra.

Länsövergripande kulturmiljöarbete

Beskrivning

Ett länsövergripande kulturmiljöarbete innehåller rådgivning till fastighetsägare och kommuner. Arbetet omfattar även olika typer av utredningar och inventeringar som görs på uppdrag av t.ex. kommuner i länet. Museets kompetens och fristående roll gör att vi kan ge synpunkter och väcka opinion med kulturmiljöhänsyn i fokus. Kulturmiljöarbetet driver även kurs- och programverksamhet inom byggnadsvård med fokus på hållbar utveckling. Under 2021 kommer vi att fortsätta en påbörjad dialog med de olika kommunerna kring hur vi kan vidareutveckla kulturmiljösamarbetet. Antikvarisk medverkan vid kyrkor och byggnadsminnen, förundersökningar och kulturmiljöanalyser inför restaureringar eller förändringar av bebyggelsemiljö.

Regional utveckling av näringarna inom slöjd samt bild och form

Beskrivning

Konsulenterna inom slöjd respektive bild och form har särskilda näringspolitiska uppdrag att på olika sätt bidra till dessa områden som näring, främja yrkesverksamhet och stödja de professionella utövarna. Det sker dels genom att engagera utövare i olika delar av museiverksamheten (t.ex. i utställningsprojekt och kursverksamhet) och dels genom att bidra med utbildningar, nätverksträffar, artist in residence-verksamhet m.m. Även genom museets butikskoncept där hantverkare, slöjdare, konstnärer och designers bjuds in att skapa nya produkter med inspiration från museets samlingar bidrar museet till de kreativa näringarna i länet. Några av de arrangemang som museet projektleder under 2021 är konferens Kurioso, en konferens med och för konstpedagoger, Konstdygnet, i samarbete med konstkonsulenter i andra regioner, kompetensutveckling för slöjdare och hantverkare i samarbete med hemslöjdskonsulenter i andra regioner, kontakt med yrkesverksamma slöjdare via utskick om aktuella program och relevant information etc. Museet kommer också att delta i arbetet med sörmländska naturtillgångar.

Tillgänglighet

Beskrivning

Museet utvecklar löpande tillgängligheten på de fysiska och digitala platser där verksamheten finns. Under 2021 fortsätter anpassning av webbsidor och dokument till gällande riktlinjer. En betydande andel av Sörmlands invånare har inte svenska som modersmål varför översättning till andra språk samt syntolkning där detta krävs är en del av den ordinarie verksamheten. Museihuset har hög tillgänglighetsanpassning efter funktionsvariationer som exempelvis hörselnedsättning eller fysiska begränsningar.

Uppdragsverksamhet och externt finansierade uppdrag

Beskrivning

Inom museets uppdragsverksamhet ingår olika typer av byggnadsvårds- och kulturmiljöuppdrag såsom t ex antikvarisk medverkan, antikvariska förundersökningar, kulturmiljöanalyser, vård- och underhållsplaner och olika typer av bebyggelseinventeringar.

Museet driver också projekt som är finansierade med externa medel. Några av dessa är under 2021:

- * Medverkan på Folk och Kultur med två webinarier
- * Korgen lyfter. Ett projekt för att stärka och främja kunskap om korg och korgtillverkning i samarbete med Östergötlands Hemslöjdsförening (projektägare) och Skånes Hemslöjdsförbund. Projektet arbetar med utställningen Älskade korg, kurser, utbildningar, program samt upprop och förteckningar.
- * Projekt Mera slöjd i länet, en satsning på att nå ut med slöjdprogram för olika målgrupper på många platser i länet.
- * Medeltida taklag i Strängnäs stift. Projektet utförs med finansiering av och i samarbete med Strängnäs stift och i samverkan med läns museerna i Örebro och Stockholm, hantverkare/timmermän samt dendrokronologiska forskningslaboratoriet vid Lunds universitet. Under 2021 slutredovisas projektet i en stiftsgemensam publikation och vi genomför seminarier, workshops mm.
- * Vårda och visa hållristningar i Södermanlands län. Projektet innebär långsiktigt vård-/skötselarbete av hållristningarna vid Släbro, Ullevi, och Koppartorp samt förmedlings- och skolverksamhet.
- * Stads-GIS. GIS-register avseende arkeologiska undersökningar i länets medeltida städer. Under 2021 kommer ett uppdateringsarbete att avslutas på uppdrag av länsstyrelsen.
- * Kvalitetsgranskning av inventarieförteckningar i Sacer, förstudie. Projektet syftar till att få en helhetsbild av hur inventarieförteckningarna i stiftets församlingar ser ut, vilken kvalitet de håller och hur de används

---

Kurser, program och aktiviteter för lärande och eget skapande

Beskrivning

I museets ordinarie verksamhet ingår att planera, genomföra och utvärdera program och kurser i museihuset och på platser runt om i länet. I museihuset utgör verkstäderna: trä-, textil-, och skaparverkstaden, centrala delar för skapande och lärande. Sommartid flyttar en del av verksamheten utomhus till Museiparken. Museets kurser, skolprogram och aktiviteter, för eget skapande samt Textil- och Täljakademier genomförs också på andra platser i länet för att så många som möjligt ska få möjlighet att delta. Olika projekt genomförs olika år. Under 2021 genomförs projektet "Mera slöjd i länet", en satsning på att nå ut med slöjdprogram för olika målgrupper på många platser i länet.

En bred och varierad utställningsverksamhet i hela Sörmland

Beskrivning

Sörmland har en heterogen befolkning vilket innebär en stor variation av behov och intresse för lärande inom olika områden och teman. Därför är museets utställningsverksamhet bred och variationsrik, lyfter många olika teman och ämnen, stora och små frågor med utgångspunkt från kulturhistoria, slöjd och hantverk samt bild och form. Under 2021 producerar museet utställningar och vandringsutställningar med bland annat följande teman: mode, hållbar utveckling och återbruk, street-art, ljudkonst, flykt och migration, kärlek, mathantverk, byggnadsvård och byggnadshistoria, textil, motorcyklar och bussens historia. Genom Utställningstorget erbjuder museet också en öppen arena för skolor, föreningar, enskilda konstnärer, att ställa ut sina verk med stöd av museets utställningsproducenter. I den ordinarie verksamheten ingår också minnesutställningar som gratis erbjuds bl a äldreboenden i hela länet.

För att nå ut till invånare på olika platser i länet - och i vissa fall i andra län - planerar museet följande vandringsutställningar under 2021:

Vad händer om ingen längre kan? Om tryggheten av immateriellt kulturarv.

Fyll skafferiet!

Hållbart hemma kommer visas i i länet och på Västmanlands läns museum under året.

Handlingsplan

Tack för din ansökan!

Älskade korg! kommer att vandra utanför länet under 2021.

.

Kommundialog

Beskrivning

Under 2020 inledde museet genom länsmuseumchefen en dialog med samtliga kommuner i länet för att identifiera behov och skapa förutsättningar för en bättre samverkan kring det kulturella, framför allt museala, utbudet som erbjuds invånare och besökare inom respektive kommun. Under 2021 fortsätter denna dialog med målet att landa i ett antal gemensamma utvecklingsinsatser.

Verksamhetsperspektivet

Politikens mål: Region Sörmland har kulturverksamhet som bidrar till individens utveckling och ett hållbart demokratiskt samhälle; utbildning och folkbildning som bidrar till att utveckla demokrati, kultur, kunskaper och bildning; och friluftsverksamhet med god tillgänglighet till natur- och kulturmiljöer för alla

Verksamhetens mål: Kulturverksamheten bidrar till demokratisk utveckling genom att vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund

Verksamhetens planeringskommentar

För **Sörmlands museum** innebär åtagandet att värna om människors jämlika möjligheter till lärande, bildning och utveckling. Att arbeta proaktivt för att nå ut till alla och för att göra kulturupplevelserna tillgängliga på människors olika villkor. Museets verksamhet skapar såväl fysiska som digitala platser för allas delaktighet i kulturlivet. Genom att ge perspektiv på samtida och angelägna frågor värnar museet till ett hållbart demokratiskt samhälle.

Handlingsplan

Berättande magasin

Beskrivning

Samlingarna har en central roll i museets berättande verksamhet då de rymmer berättelser om och av människor som lever eller har levt i Sörmland.

I de så kallade Berättande magasinerna har museet satt samman föremål, fotografier och arkivhandlingar för att gestalta den sörmländska historien och på ett mera pedagogiskt sätt berätta om dessa människor, deras livsöden och villkor, deras livsmiljöer och samtid. Här visar vi mångfacetterade berättelser från människor från olika tider, platser, sociala klasser och etniska tillhörigheter.

Magasinen är placerade mitt bland de publika rummen, bakom uppglasade väggar, för att vara synliga för så många besökare som möjligt. Besökare kan bokstavligt talat kliva in i historien genom att följa med på gratis visningar, två gånger per dag. Utanför magasinerna finns digitala stationer där besökare kan botanisera bland berättelserna på egen hand och fördjupa sig inom olika områden. Målet med Berättande magasin är att skapa förutsättningar för att många människor ska kunna ta del av och använda samlingarna på olika sätt och inspirera till att själv bidra till samlingarna.

Handlingsplan

Utveckling av kurser och programverksamheten

Beskrivning

Under 2021 utvecklas organisation och processer kring planering, genomförande och utvärdering av såväl kurser som programverksamheten. En programplanerare tillsätts med ansvar att samordna samtliga kurser och program. En pedagog kommer att vara särskilt ansvarig för att samordna samtliga visningar i och utanför museihuset. Ett utvecklingsprojekt för museets skolprogram startar med syfte att bättre identifiera målgruppernas behov och museets erbjudanden.

Utvecklingen ska resultera i ett tydligare erbjudande och paketering som gör det enklare för olika målgrupper att delta i aktiviteterna.

Långsiktig och systematisk samlingsförvaltning

Beskrivning

Samlingsförvaltning handlar om att långsiktigt och kontinuerligt bevara, utveckla, strukturera, dokumentera och använda samlingarna. Det innebär ett systematiskt och noggrant arbete från att bedöma olika objekt, registrera och märka in, att fotografera och scanna, att uppdatera databasen, att hantera information om de enskilda objekten och deras kontext, att arkivera, att tillgängliggöra objekten både fysiskt i de berättande magasinerna och digitalt.

Samlingarna utgör vårt kollektiva kulturella minne och måste finnas tillgänglig för framtiden samtidigt som de ska vara tillgängliga och användbara för människor här och nu. Sörmlands museums strategi är att många olika människor och grupper ska vara representerade i samlingarna. Det innebär ofta riktade insamlingsinsatser för att komplettera berättelserna med fler perspektiv och källor.

En bred och varierad utställningsverksamhet i hela Sörmland

Beskrivning

Sörmland har en heterogen befolkning vilket innebär en stor variation av behov och intresse för lärande inom olika områden och teman. Därför är museets utställningsverksamhet bred och variationsrik, lyfter många olika teman och ämnen, stora och små frågor med utgångspunkt från kulturhistoria, slöjd och hantverk samt bild och form. Under 2021 producerar museet utställningar och vandringsutställningar med bland annat följande teman: mode, hållbar utveckling och återbruk, street-art, ljudkonst, flykt och migration, kärlek, mathantverk, byggnadsvård och byggnadshistoria, textil, motorcyklar och bussens historia. Genom Utställningstorget erbjuder museet också en öppen arena för skolor, föreningar, enskilda konstnärer, att ställa ut sina verk med stöd av museets utställningsproducenter. I den ordinarie verksamheten ingår också minnesutställningar som gratis erbjuds bl a äldreboenden i hela länet.

För att nå ut till invånare på olika platser i länet - och i vissa fall i andra län - planerar museet följande vandringsutställningar under 2021:

Vad händer om ingen längre kan? Om tryggheten av immateriellt kulturarv.

Fyll skafferiet!

Hållbart hemma kommer visas i i länet och på Västmanlands läns museum under året.

Tack för din ansökan!

Älskade korg! kommer att vandra utanför länet under 2021.

Tillgänglighet

Beskrivning

Museet utvecklar löpande tillgängligheten på de fysiska och digitala platser där verksamheten finns.

Under 2021 fortsätter anpassning av webbsidor och dokument till gällande riktlinjer. En betydande andel av Sörmlands invånare har inte svenska som modersmål varför översättning till andra språk samt syntolkning där detta krävs är en del av den ordinarie verksamheten.

Handlingsplan

Museihuset har hög tillgänglighetsanpassning efter funktionsvariationer som exempelvis hörselnedsättning eller fysiska begränsningar.

Tillgängliga samlingar utöver Berättande magasin

Beskrivning

Studierum och bibliotek

I Studierummet har besökarna möjlighet att studera Sörmlands museums och Nyköpings kommuns samlingar som utgörs av arkiv, fotografier, litteratur och föremål. Här finns ett stort utbud av olika berättelser om människor från olika tider och olika samhällsklasser, om större och mindre gårdar runt om och ärendehandlingar inom kulturmiljövård, byggnadsvård och arkeologi, inventeringar, kartor och ritningar. Det finns även material om både stora och små föreningar, organisationer och företag runt om i Sörmland. Litteraturen i biblioteket omfattar historia, etnologi, sociologi, arkeologi och regional/lokal historia.

Sofie och Utforska

I databasen Sofie registreras föremål och fotografier löpande. Databasen finns även tillgänglig online för allmänheten för att kunna utforska och använda museets samlingar. Ytterligare en onlinefunktion på museets hemsida är sidan "Utforska" där man kan ta del av berättelser och fotografier ur samlingarna, lära mer om kulturmiljö eller hemslöjd och hitta extramaterial från utställningar.

Instagram och digitala visningar

På museets Instagram sida läggs dagligen upp nya fotografier ur samlingarna som bäddas in i historisk kontext. Museet producerar och publicerar filmer och berättelser regelbundet i sociala media och på hemsidan.

Projekt Barnkonventionen i museiverksamheten

Beskrivning

FN:s barnkonvention är numera svensk lag. Under 2021 kommer museet att analysera vad detta innebär för museiverksamheten och lägga en plan för att säkerställa att museet lever upp till de fyra grundprinciperna i lagen. Dessa innebär mycket förenklat att:

- * Inget barn får diskrimineras*
  - * I all verksamhet ska i första hand barnets bästa beaktas*
  - * Varje barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.*
  - * Varje barn har rätt att bilda och uttrycka sina åsikter.*
-

Verksamhetens mål: Kulturverksamheten innefattar mångsidiga kulturarv och mångfald samt arbetar utifrån olika perspektiv

Verksamhetens planeringskommentar

För **Sörmlands museum** innebär åtagandet att lyfta olika teman och ämnen, både sådana som berör och intresserar en bred publik och sådana som tilltalar en viss målgrupp. Museet ger olika perspektiv på varje tema, såväl historiska som kulturella. En annan del av åtagandet är att utgöra en plats där olika människor kan mötas och bli delaktiga.

Handlingsplan

Berättande magasin

Beskrivning

Samlingarna har en central roll i museets berättande verksamhet då de rymmer berättelser om och av människor som lever eller har levt i Sörmland.

Handlingsplan

I de så kallade Berättande magasinerna har museet satt samman föremål, fotografier och arkivhandlingar för att gestalta den sörmländska historien och på ett mera pedagogiskt sätt berätta om dessa människor, deras livsöden och villkor, deras livsmiljöer och samtid. Här visar vi mångfacetterade berättelser från människor från olika tider, platser, sociala klasser och etniska tillhörigheter.

Magasinen är placerade mitt bland de publika rummen, bakom uppglasade väggar, för att vara synliga för så många besökare som möjligt. Besökare kan bokstavligt talat kliva in i historien genom att följa med på gratis visningar, två gånger per dag. Utanför magasinerna finns digitala stationer där besökare kan botanisera bland berättelserna på egen hand och fördjupa sig inom olika områden. Målet med Berättande magasin är att skapa förutsättningar för att många människor ska kunna ta del av och använda samlingarna på olika sätt och inspirera till att själv bidra till samlingarna.

Stora historiepriset

Beskrivning

Stora historiepriset är Sveriges största historiepris och det delas ut av Sörmlands museum och Nyköpings kommun till "historiker eller annan som, utan att göra avkall på fackmässig korrekthet, lyckats föra ut historiska kunskaper och forskningsresultat i en vidare krets så att intresset för ämnet ökat". En oberoende jury utser pristagaren. Syftet med priset och programdagarna är att visa att historiska perspektiv ger viktiga redskap för att kunna förstå och tolka vår egen tid och för att kunna planera för framtiden. Under 2021 kommer museet att eftersträva en utveckling av evenemanget för att attrahera en bredare publik och större medialt genomslag.

Fakta, forskning och kunskap

Beskrivning

Ett museum har en central roll i samhället för att förmedla kunskap och upplevelser av olika slag. Ett museum åtnjuter också en hög trovärdighet. Det beror på och kräver att verksamheten är faktabaserad, vederhäftig och nyanserad. Sörmlands museum bevakar aktuell forskning och samverkar med universitet och andra lärosäten. Vi skapar nätverk och bygger ny kunskap som ytterligare främjar förståelsen för historien och människors villkor i olika livsbetingelser ytterligare.

Vi bedriver löpande publikarbete och genomför undersökningar för att vara ajour med utvecklingen i samhället och bland individer och grupper.

Under 2021 kommer ett genomgripande målgruppsarbete att genomföras för att öka kunskap och insikter om invånarnas relation till kultur i allmänhet och museum i synnerhet.

Museets butikssortiment är till stor del kopplat till det sörmländska kulturarvet och till museets samlingar. För att ge en historisk kontext till en av butikens mest populära produkter driver museet under 2020 och 2021 ett forskningsprojekt kring Hertig Karls glas. Projektet ska undersöka och dokumentera hur Hertig Karls glaset tillverkades på 1580-talet.

Inom projektet Vårda och visa hällristningar i Södermanlands län planeras i samarbete med Uppsala universitet för en forskningsgrävning, georadarundersökning och digital landskapsmodellering vid Släbro. Fortsatt digitalisering av de i projektet ingående hällristningarna i samarbete med Göteborgs universitet samt tillgängliggörande av materialet.

Tema Hållbar utveckling och återbruk

Beskrivning

Flera utställningar med programverksamhet på temat Hållbar utveckling visas under året. Både i museihuset i Nyköping och på andra platser i och utanför länet.

"Mera Lera - Lera Mera", om lera som material för bygge, konst, konsthantverk och vardagsvara

---

Handlingsplan

---

produceras och öppnar under våren våren.

"Hållbara hus" som visas på Nynäs slott och naturreservat, handlar om hur framtidens hållbara byggande kan lära av byggnadsvården och det traditionella bygghantverket.

Vandringstställningen "Hållbart hemma" byggs under året. Den handlar om hållbar hemmiljö, hållbart byggande och återbruk.

"Fyll skafferiet" visas på Nynäs

Utställning "Älskas...ätas" på Nynäs kommer att utvecklas och visas med i delar nytt innehåll och format.

Museet har också i sin löpande verksamhet fokus på hållbar utveckling. Byggnadsvården arbetar målmedvetet för att bevara, underhålla och återbruka den befintliga bebyggelsen för att därigenom minska resursslöseri och klimatbelastning. Vi ger råd, håller kurser om klimatsmarta byggnadsmaterial, konstruktioner och tekniker. Inom slöjden står naturmaterial, återbruk samt att sprida kunskap om att lappa och laga i fokus. Något som speglas i programverksamhet, kursutbud och utställningar. Inom projektet "Mathantverk" utvecklar museet rutiner för att minimera spill och maximera återbruk inom restaurangens och butikens verksamheter.

Museet samverkar med den ideella miljörelsen och hemslöjdsrörelsen lokalt och regionalt genom i olika program och projekt. Dessa teman återkommer också ofta i museets kurs och workshopsutbud.

Projekt Immateriellt kulturarv inom slöjd och hantverk

Beskrivning

Utställningar och programverksamhet inom materiellt och immateriellt kulturarv kan ofta samverka. Det gäller inte minst för det immateriella kulturarvet inom traditionell slöjd och hantverkskunskap där samlingarna och dess föremål kan ge ytterligare kunskaper i ämnet. Det gäller också det stora immateriella kulturarv som ligger i museisamlingens berättelser och minnen och som är central del i de Berättande magasinerna och användningen av samlingarna i olika sammanhang från utställningar till program till forskning.

Utställningen "Vad händer om ingen längre kan?" byggs om till vandringstställning under året. Utställningen är inriktad på hur immateriellt kulturarv inom slöjd och hantverk kan tryggas för framtiden och tar upp sex olika hantverkstekniker som är angelägna att trygga. Det immateriella kulturarvet inom slöjd och hantverk är även centralt i utställningen "Älskade korg", som visar vår rika korgtradition och ger kunskap och inspiration för fler korgmakare. Utställningen är producerad i samarbete med Hemslöjdsrådgivare i Skåne och Östergötland och ingår i projektet "Korgen lyfter" som inriktas på att säkra kunskaper om korgtillverkning.

Tema Kärlek

Beskrivning

Under 2021 öppnar en utställning på tema Kärlek. Utställningens huvudfokus ska ligga på olika föreställningar om kärlek här och nu, och ska belysa kärleken i tid och rum och påpeka att våra föreställningar om kärleken är kulturella konstruktioner. Projektet kommer att ge många olika människors perspektiv och syn på kärlek. Ämnet är allmänmänskligt och möjliggör för många att vara delaktiga. Projektet rymmer såväl insamling och dokumentation som utställning, programverksamhet och pedagogik.

Katja of Sweden

Beskrivning

Under 2021 visar museet vandringstställningen "Katja of Sweden", producerad av Kulturen i Lund. Katja Geiger (f 1920, d 2017), slog igenom som modedesigner i USA på 1950-talet. Med egen avdelning på Saks Fifth Avenue i New York, förstasidor på världsledande modemagasin och utsåld kollektion på Harrods blev Katja of Sweden Sveriges första internationellt kända modedesigner. Trendkänslig och målmedveten bröt hon med tidens snäva kvinnoideal och gick sin egen väg. För visionären Katja var Sverige för litet. Kulturens vandringstställning presenterar Katja of Swedens mode från ett internationellt perspektiv, med

---

Handlingsplan

---

fokus på 1960- och 70-talens djärva färger och mönster. Utställningen visar ett framsynt skapande i en mansdominerad tid, då kvinnans roll i yrkeslivet inte var självklar. Katja Geiger skulle ha fyllt 100 år 2020.

Motorcykelminnen

Beskrivning

Utställningen visar motorcyklar och mopeder från 1950-och 60-tal i en kulturhistorisk kontext. Bruket av MC och mopeder fick ett starkt uppsving på 1950-talet då de blev tillgängliga även för arbetarklassen. Särskilda subkulturer med motorburen ungdom växer fram; när det gäller motorcyklar: skinnknutar och spättor. Ungdomskulturen och konsumtionskulturen får ett stort genomslag under efterkrigstidens rekordår och här blir motorcyklar och mopeder en viktig del i en visuell identitetsskapande kultur kopplad till frihet och rörlighet. Utställningens fordon ramas in av en allmän kulturhistorisk kontext/tidslinje där vi avser förmedla tidskänsla och kunskap.

Mander

Beskrivning

Street Art-utställning med verk av Mander, Martin Ander, internationellt känd och prisad illustratör, grafisk formgivare och konstnär, bosatt i Gnesta. Han är mest känd för sina affischer, skivomslag och skateboardgrafiker men hans arbete sträcker sig från redaktionell och dekorativ illustration till förpackningsdesign och informationsgrafik. Förutom utställningen kommer en mindre vandringsutställning att produceras liksom några produkter till museets butik. Konstnären kommer även att vara delaktig i programverksamhet och workshops under utställningstiden.

Lera Mera - Mera Lera

Beskrivning

Utställning om lera som material för bygge, konst, konsthantverk och vardagsvara. Utställningen kommer att innehålla en mängd föremål ur museets samlingar från stenålder till 1900-tal. Fokus kommer att ligga på arbetsprocesser inom skilda områden såsom keramiktillverkning, tegelindustri, lerbygge och konst. Utställningen kommer även att innefatta ett större verk av Hertha Hillfon med anledning av 100-årsjubileet av konstnärens födelse samt något nyproducerat verk i dialog med detta. Stort fokus kommer att ligga på en bred programverksamhet med kurser, symposium, crafterwork, familjesöndagar och skolprogram.

NK:s verkstäder

Beskrivning

Nordiska kompaniet etableras 1902 vid Stureplan i Stockholm. Tretton år senare flyttar man in i en pampig byggnad på Hamngatan ritad av Ferdinand Boberg och därmed får Sverige sitt första större varuhus av internationell karaktär. På NK finns allt som behövs för att inreda ett ståndsmässigt hem. Möbler är tidigt en viktig del av affärsprofilen och redan från början finns ett möbelarkitektkontor. År 1904 – bara två år efter etableringen – grundas verkstäderna i Nyköping och antalet anställda växer snabbt. Bland yrkesgrupperna finns snickare, metallarbetare, bildhuggare, bonare och förgyllare. Verksamheten pågår fram till 1973 och genom åren anlitas Sveriges främsta arkitekter och formgivare. Delar av NK:s produktion har hamnat i skuggan eller är exkluderade i en dominerande berättelse om svensk formgivning. Något denna utställning vill rätta till. Under 2021 genomförs research och förstudie. Museet öppnar utställningen våren 2023.

Djur och odjur

Beskrivning

Handlingsplan

Utställningen Djur & odjur föddes i samband med restriktionerna kring fysiska möten som uppstod i samband med coronapandemin våren 2020. Många fysiska slöjdarrangemang ställdes in men kvar fanns behovet av att slöjda tillsammans. På kort tid anmälde sig över 800 personer från hela landet till projektet och fick material att brodera på hemskickat. Verken sammanfogades sedan till ett gemensamt verk curerat av textilkonstnär Erik Torstensson. I samband med utställningen genomförs minst tre broderiprogram för olika målgrupper inklusive lovprogram.

Långsiktig och systematisk samlingsförvaltning

Beskrivning

Samlingsförvaltning handlar om att långsiktigt och kontinuerligt bevara, utveckla, strukturera, dokumentera och använda samlingarna. Det innebär ett systematiskt och noggrant arbete från att bedöma olika objekt, registrera och märka in, att fotografera och scanna, att uppdatera databasen, att hantera information om de enskilda objekten och deras kontext, att arkivera, att tillgängliggöra objekten både fysiskt i de Berättande magasinerna och digitalt.

Samlingarna utgör vårt kollektiva kulturella minne och måste finnas tillgänglig för framtiden samtidigt som de ska vara tillgängliga och användbara för människor här och nu. Sörmlands museums strategi är att många olika människor och grupper ska vara representerade i samlingarna. Det innebär ofta riktade insamlingsinsatser för att komplettera berättelserna med fler perspektiv och källor.

Textilutställning

Beskrivning

En textilutställning på tema växtfärg. Detta är en utställning som innefattar konst, design, form och slöjd. Den fångar upp regionala utövare och modern design men också plagg och berättelser från museets samlingar. Utställningen sammanför dagens "natural dyers" med historisk växtfärgning.

Åkroken utomhusutställning och lekpark

Beskrivning

Utomhusutställning vid Åkroken som ska visa Nyköpings bebyggelseutveckling från de första spåren av bosättningar under järnålder/vikingatid och framåt genom historien. Rekonstruktion av gatubeläggningar genom tiderna kombinerat med tecknade framställningar av utseendet på den bebyggda miljön. Kompletteras med AR-extramaterial som nås via smartphone. I anslutning till utställningen utformas en lekpark med inspiration från den historiska platsen. Projektet finansieras av Nyköpingshem och Nyköpings kommun.

Utställningstorget

Beskrivning

Genom Utställningstorget erbjuder museet en öppen arena för skolor, föreningar, enskilda konstnärer från hela Sörmland, att ställa ut sina verk med stöd av museets utställningsproducenter. Under 2021 kommer bli följande utställningar att visas:

"Fläta, sticka, tälj för köket".

Hemslöjdsföreningen Sörmland. En utställning i samarbete Hemslojdsföreningen Sörmland där föreningens medlemmar bjuds in att ställa ut föremål. Under utställningsperioden anordnas lämpliga program i samarbete med hemslöjdsföreningen.

"De globala målen" av Nyköpings friskola.

Elisabeth Englund "Broderad konst".

"Vässa pennan, en utställning om demokrati". Hembygdsförbundet och Svenska Bygdegårdsföreningarna.

"Åttologier". Ett novell och demokratiprojekt av Nyköpings högstadium.

"Från Alrik till Silvia". Fotografier av Lasse Skog.

Handlingsplan

Tema Mathantverk

Beskrivning

I utställningen "Fyll skafferiet!" får besökarna upptäcka olika typer av mathantverk, som att konservera, sylta, safta, göra ost, tillverka korb och baka bröd med surdeg. Det är mathantverk som grundar sig i en tid då de flesta levde i självhushåll. Man var tvungen att ta tillvara på sensommarens skörd och hösten slakt så att det skulle räcka hela året. Inget åt man färskt. Nu finns kyl och frys och en livsmedelsindustri full med hel- och halvfabrikat. Alla råvaror finns att få tag på året runt. Att baka med surdeg, stoppa korb och sylta och safta har dock kommit att bli stora trender. Utställningen samt tillhörande program med föredrag mm. vill göra besökarna medvetna om ett hållbart sätt att producera och konsumera mat. Från sommaren 2021 visas utställningen på Nynäs slott. Projektet gör även en insamling om matminnen.

Politikens mål: Region Sörmland tar tillvara digitaliseringens möjligheter

Regionens verksamheter bryter mönster och utvecklar nya arbetssätt med hjälp av teknikens möjligheter. IT-stöd integreras tätare i verksamheten och påverkar strukturer i grunden. Utvecklingen innebär också fler digitala tjänster.

Verksamhetens mål: Staben stödjer verksamheten i arbetet att utveckla utbud och tillgänglighet via digitala plattformar och bidra till ökad digital delaktighet

Verksamhetens planeringskommentar

För Sörmlands museum innebär åtagandet att använda och utveckla digitala verktyg, plattformar och kanaler för att öka tillgängligheten av museets utbud, skapa fler möjligheter till delaktighet och för att öka kännedomen om museets verksamhet.

Indikator	Målvärde
Antal besökare på Sörmlands museums hemsida	190 000

Handlingsplan

Utveckling av digitala verktyg för utbud, tillgänglighet och sökbarhet

Beskrivning

Museets samlingar registreras i museidatabasen Sofie. Enheten Samlingars medarbetare jobbar aktivt med att registrera nyinkomna objekt, med att redigera äldre inlägg och med att ständigt optimera databasen. Samlingarnas arkivier arbetar även med att förteckna i arkivdatabasen Visual arkiv.

För att besökarna ska kunna interagera ännu bättre och mer intensivt med de Berättande magasin och kunna utforska samlingarna arbetar museet med kulturhistoriskt innehåll som ska vara tillgänglig i digitala skärmar vid flera magasinöfönster. Även rörliga format används för att förmedla berättelserna. Under 2021 planeras utveckling av nya stationer.

Arbetet med och uppdateringen av museets hemsida och sociala medier sker löpande och utgör viktiga kanaler för att förmedla och tillgängliggöra kulturhistorisk kunskap. Sörmlands museum sprider sina projekt och sin kunskap på andra plattformar på nätet. Bland annat har museet en egen YouTubekanal där rena instruktionsfilmer blandas med mer informativa filmer om museets verksamhet och projekt.

Museet utvecklar löpande användargränssnittet på hemsidan samt sökbarheten generellt och till specifika

---

Handlingsplan

---

tema, utställningar och program.

Utvecklar, underhåller och uppdaterar GIS register avseende arkeologiska undersökningar i länets medeltida städer åt Länsstyrelsen.

Vidareutveckling och nyproduktion av digitalt material och utbud som visningar, berättelser, kurser, med mera.

Till utomhusutställningen vid Åkroken kommer ett AR-projekt att kopplas på för att fördjupa upplevelsen.

Ett utvecklingsarbete kring museets digitala kartbord startas.

Politikens mål: Region Sörmland präglas av jämlikhet och jämställdhet, icke-diskriminering, normmedvetenhet och inkludering

Regionens verksamhet bedrivs med en medvetenhet om vilka sårbara grupper det finns i befolkningen. Utifrån respektive verksamhets uppdrag och ansvar motverkas diskriminering och kränkande behandling utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Verksamhetens mål: Staben stödjer verksamhetens arbete att säkerställa ett systematiskt arbetssätt som tar hänsyn till diskrimineringsgrunderna

Verksamhetens planeringskommentar

För **Sörmlands museum** innebär åtagandet att i det löpande arbetet säkerställa att alla människor har jämlika möjligheter att delta i och ta del av museets utbud. Vidare att museets samlingar rymmer berättelser om och av olika människor och grupper.

Handlingsplan

Kurser, program och aktiviteter för lärande och eget skapande

Beskrivning

I museets ordinarie verksamhet ingår att planera, genomföra och utvärdera program och kurser i museihuset och på platser runt om i länet. I museihuset utgör verkstäderna: trä-, textil-, och skaparverkstaden, centrala delar för skapande och lärande. Sommartid flyttar en del av verksamheten utomhus till Museiparken. Museets kurser, skolprogram och aktiviteter, för eget skapande samt Textil- och Täljakademier genomförs också på andra platser i länet för att så många som möjligt ska få möjlighet att delta. Olika projekt genomförs olika år. Under 2021 genomförs projektet "Mera slöjd i länet", en satsning på att nå ut med slöjdprogram för olika målgrupper på många platser i länet.

Berättande magasin

Beskrivning

Samlingarna har en central roll i museets berättande verksamhet då de rymmer berättelser om och av människor som lever eller har levt i Sörmland.

I de så kallade Berättande magasinen har museet satt samman föremål, fotografier och arkivhandlingar för att gestalta den sörmländska historien och på ett mera pedagogiskt sätt berätta om dessa människor, deras livsöden och villkor, deras livsmiljöer och samtid. Här visar vi mångfacetterade berättelser från människor från olika tider, platser, sociala klasser och etniska tillhörigheter.

Magasinen är placerade mitt bland de publika rummen, bakom uppglasade väggar, för att vara synliga för så många besökare som möjligt. Besökare kan bokstavligen talat kliva in i historien genom att följa med på

Handlingsplan

---

gratis visningar, två gånger per dag. Utanför magasinerna finns digitala stationer där besökare kan botanisera bland berättelserna på egen hand och fördjupa sig inom olika områden. Målet med Berättande magasin är att skapa förutsättningar för att många människor ska kunna ta del av och använda samlingarna på olika sätt och inspirera till att själv bidra till samlingarna.

Tillgänglighet

Beskrivning

Museet utvecklar löpande tillgängligheten på de fysiska och digitala platser där verksamheten finns.

Under 2021 fortsätter anpassning av webbsidor och dokument till gällande riktlinjer. En betydande andel av Sörmlands invånare har inte svenska som modersmål varför översättning till andra språk samt syntolkning där detta krävs är en del av den ordinarie verksamheten.

Museihuset har hög tillgänglighetsanpassning efter funktionsvariationer som exempelvis hörselnedsättning eller fysiska begränsningar.

Politikens mål: Region Sörmland har en hållbar produktion och konsumtion

Regionens verksamheter arbetar systematiskt för att minska sin negativa miljöpåverkan. Åtgärder ska implementeras i det ordinarie arbetet och möjliggöras genom planering och ledning i den egna verksamheten. Arbetet ska präglas av ett livscykelperspektiv och sträva efter ständiga förbättringar.

Målen utgår från de miljöaspekter som är mest betydande för regionen: Hållbar produktion och konsumtion, Hållbar livsmedelskedja, Fossiloberoende verksamhet, Minskad användning av miljö- eller hälsoskadliga kemikalier samt Ansvarsfull läkemedelsanvändning.

Verksamhetens mål: Staben stödjer verksamhetens arbete med hållbar produktion och konsumtion

Verksamhetens planeringskommentar

Sörmlands museums hus är klimatsmart. Arbetssätt och produktionsmetoder ses över kontinuerligt, utställningsmaterial återanvänds återkommande. Museets verksamhet i hela länet kräver omfattande transporter men dessa samordnas, och fordon för minsta möjliga klimatpåverkan används. Museets restaurang tillämpar hållbara metoder för nyttjande av närproducerade råvaror och återvinning och kompostering av eventuella överskott.

Indikator	Målvärde
Andel ekologiska livsmedel av total livsmedelskostnad, och/eller av total vikt (%)	35 %
Långsiktigt målvärde	60 %
Andel egenproducerade livsmedel av total livsmedelskostnad, och/eller av total vikt (%)	10 %
Andel närproducerade livsmedel av total livsmedelskostnad, och/eller av total vikt (%)	10 %

Handlingsplan

Projekt Mathantverk

Beskrivning

En viktig satsning inom åtagandet är projektet *Mat, hållbar utveckling och lärande* (kallat *Mathantverk*) som är ett samarbete med Sörmlands naturbruk i projektform med fokus på mathantverk, folkhälsa, hållbar utveckling och inte minst på en levande landsbygd och regional utveckling. Under 2021 pågår utställningen "*Fyll skafferiet*" och museet producerar även en vandringsutställning med programverksamhet för barn och vuxna på samma tema. Under året utvecklar museet också kurser och föreläsningar med anknytning till ämnet.

Hållbara tekniker och materialval samt klimatsmart fastighetsförvaltning

Beskrivning

Sörmlands museums verkstäder arbetar hållbart genom att göra kloka materialval och återanvända så mycket av tidigare använt material som möjligt. När det är möjligt återanvänds utställningsmaterial och i förmedlingsarbetet med besökarna använder museet ett cirkulärt förhållningssätt till konsumtion. Genom att fokusera på återbruk och hållbarhet i programverksamhet och utställningar blir museet en viktig pedagogisk aktör i arbetet för en hållbarare värld samtidigt som museet sparar på befintliga resurser. Byggnadsvärden arbetar målmedvetet för att bevara, underhålla och återbruka den befintliga bebyggelsen för att därigenom minska resursslöseri och klimatbelastning. Vi ger råd, håller kurser om klimatsmarta byggnadsmaterial, konstruktioner och tekniker. Inom slöjden står naturmaterial, återbruk samt att sprida kunskap om att lappa och laga i fokus. Något som speglas i programverksamhet, kursutbud och utställningar.

Museet undviker generellt engångsartiklar. Bland annat används det till de två dagliga visningarna i de *Berättande* magasin återanvändbara textilier/skydd. Genom sina flexibla användningssätt kan skåp och hyllor i de *Berättande* magasinerna användas till olika ändamål och anpassas utan att behövas bytas ut.

Museet har en klimatsmart fastighetsförvaltning och museets hus har högsta klimatklassning. Vid varje upphandling ingår hållbarhet som ett skall-krav på leverantörerna.

Politikens mål: Kultur & Utbildnings verksamheter har en effektiv och väl planerad verksamhet

Viktiga områden för att uppfylla målen är att processer rörande t.ex. planering, uppföljning och analys/utvärdering, styrning samt intern och extern kommunikation är dokumenterade och effektiva.

Verksamhetens mål: Staben stödjer Kultur & Utbildnings verksamheter för en effektiv och väl planerad verksamhet

Verksamhetens planeringskommentar

Med start i januari 2021 implementerar **Sörmlands museum** en ny organisation med utvecklade och förtydligade processer för planering, genomförande och uppföljning av verksamheten i syfte att uppnå en högre effektivitet på alla nivåer.

Handlingsplan

Vidareutveckling av planering, samordning- och uppföljning

Beskrivning

Med utgångspunkt i museets nya organisation görs som ett steg två en genomlysning av museets processer i syfte att effektivisera styrning, planering, samordning, genomförande och uppföljning samt tydliggöra ansvar under processernas gång. En del i detta arbete är att utveckla rapportering och uppföljning av

---

Handlingsplan

---

statistik, internt och externt. En första utvärdering av den nya organisationen görs efter första halvåret 2021.

Resursperspektivet

Politikens mål: Region Sörmland är en attraktiv arbetsgivare

Regionens verksamheter arbetar för att vara attraktiva arbetsgivare där medarbetare och ledare känner stolthet och arbetsglädje i sitt uppdrag att producera tjänster med kvalitet, tillgänglighet och säkerhet.

Verksamhetens mål: Verksamheten präglas av ett engagerat ledar- och medarbetarskap

Verksamhetens planeringskommentar

Sörmlands museums mål, organisation, ansvarsfördelning, arbetsprocesser och arbetsmiljö är väl definierade, kända av alla medarbetare och följs upp regelbundet. Från 2021 implementeras en ny organisation och med den utvecklat arbete med medarbetarskap och ledarskap.

Indikator	Målvärde
Andelen chefer/ledare som har en individuell kompetensutvecklingsplan för chefs-/ledarrollen.	100 %
Andelen medarbetare som utifrån verksamhetens behov har en individuell kompetensutvecklingsplan.	100 %
Sjukfrånvarotid i relation till ordinarie arbetstid Långsiktigt målvärde 6 %	Max 6 %

Handlingsplan

Upprätta individuella utvecklingsplaner i samband med det årliga medarbetarsamtalet samt kontinuerligt analysera behov av kompetensutveckling

---

Upprätta individuella utvecklingsplaner i samband med det årliga medarbetarsamtalet samt kontinuerligt analysera behov av kompetensutveckling

---

All personal genomför obligatorisk utbildning avseende sekretess och miljö i ELLSA samt övrig obligatorisk utbildning.

Handlingsplan

Arbetsmiljöplan och vidareutvecklande rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete samt säkerställa en god arbetsmiljö i verksamheten.

Politikens mål: Region Sörmland har en stark ekonomi i balans

Regionens verksamheter arbetar för att ha en budget i balans. Förutsättningen för att Regionen ska kunna erbjuda verksamhet med kvalitet, tillgänglighet och säkerhet är god hushållning med de resurser som står till förfogande.

Verksamhetens mål: Verksamheten arbetar för att behålla en stabil och långsiktig ekonomisk utveckling.

Verksamhetens planeringskommentar

Sörmlands museum har en ekonomi i balans som säkerställer museets basverksamhet med både fasta resurser och möjlighet till en verksamhet anpassad efter förändrade omständigheter.

Bilaga 1

Sörmlands museum, investeringar 2021-2023					
			Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Typ av investering	Objekt				
Utrustning	Teknisk utrustning			300	300
	Magasinsinredning/utrustning			300	300
	Kontorsmöbler			50	50
	Skåmar för utställningar etc			100	100
	Stolpar och skyltar till HiS			100	100
	Utställningsteknik		200	500	500
	Belysning Kungstornet		250		
	Färdigställande av museiparken		300		
Totalt			750	1 350	1 350

Bilaga 2

Budget 2021		Spec resultaträkning			
Förvaltning: Kultur & Utbildning Sörmland Sörmlands museum		Period: Budget			
(tkr)			Helt år		
		Utfall 2019	Prognos 2020	Budget 2021	
Verksamhetens intäkter					
Intern uppdagsersättningar		41 370	42 360	43 037	
Försäljning inom regional verksamhet		1 321	1 900	1 900	
Patientavgifter och andra avgifter		267	17	110	
Övriga intäkter		23 728	23 784	24 016	
Summa verksamhetens intäkter		66 686	68 061	69 063	
Verksamhetens kostnader					
Personalkostnader		-34 167	-31 797	-34 409	
Köpt verksamhet		-223	-28	-29	
Lokalkostnader		-18 316	-17 865	-17 952	
Övriga kostnader		-10 386	-13 749	-12 574	
Avskrivningar		-4 006	-4 142	-3 739	
Summa verksamhetens kostnader		-67 098	-67 581	-68 703	
Finansiella intäkter		0	0	0	
Finansiella kostnader		-572	-480	-360	
Förändring av eget kapital		-984	0	0	
Intäkter per kundgrupp					
Region Sörmland: Fördelad ram		41 331			
Region Sörmland: Övrigt		1 610			
Andra landsting		20			
Statliga myndigheter		9 158			
Primärkommuner		8 631			
Företag och organisationer		2 156			
Privatpersoner		3 780			
Förvaltningsinterna poster (motpart F)		41 923			
- varav godkänd ekonomisk ram i budget		41 331			
Summa		66 686			